

برآورد امید به زندگی و طول عمر در زنان و مردان روستایی استان کهگیلویه و بویراحمد در سال ۱۳۸۲

چکیده:

مقدمه و هدف: امید به زندگی در بدو تولد و جدول طول عمر از شاخص های مهم و بیانگر وضعیت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و بهداشتی هر جامعه است. همچنین این شاخص می تواند در ارزشیابی کل برنامه ریزی های انجام شده مفید واقع گردد. سازمان بهداشت جهانی از این شاخص در کنار شاخص های؛ درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی و میزان باسوادی زنان اقدام به برآورد شاخص توسعه انسانی می نماید که از مهمترین شاخصهای ارزشیابی جوامع کنونی است. برآورد شاخص فوق در استان کهگیلویه و بویراحمد و مقایسه آن با استان های همجوار یا کشور می تواند چشم انداز کلی این استان را در مقایسه با سایر مناطق مشخص نماید و آگاهی از آن جهت ارزشیابی کارهای انجام شده، اطلاع از جایگاه استان و برنامه ریزی برای آینده بسیار ضروری است.

مواد و روش ها: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی، امید به زندگی برای جامعه روستایی استان کهگیلویه و بویراحمد با استفاده از اندازه جمعیت در سنین مختلف و همچنین تعداد مرگ در هر گروه سنی در طول سال ۱۳۸۲ محاسبه شده است. از اطلاعات مربوط به مرگ، تولد و جمعیت ساکن در روستاهای اصلی، قمر و به تفکیک گروه های سن و جنس که با دقت قابل قبولی در زیج حیاتی و در طول سال ثبت می گردد در برآورد های مورد نظر استفاده شده است. در تنظیم جداول طول عمر با توجه به در دست داشتن جمعیت اول سال مستقیماً به محاسبه احتمال مرگ برای هر گروه سنی در سال ۱۳۸۲ اقدام شد. سایر محاسبات این جداول بر اساس دستورالعمل های علمی موجود و با استفاده از برنامه نویسی در محیط نرم افزار اکسل صورت گرفته است.

یافته ها: در این مطالعه امید به زندگی برای کلیه افراد ساکن در مناطق روستایی استان اعم از مؤنث و مذکر ۷۲/۳ سال برآورد گردید. امید به زندگی برای مردان روستایی استان ۷۰/۸ سال برآورد گردید که بیشترین آن مربوط به شهرستان هسائی بویراحمد و کهگیلویه با ۷۲/۴ سال و کمترین آن مربوط به شهرستان گچساران با ۶۹/۲ سال بود. همچنین امید به زندگی برای زنان روستایی استان ۷۳/۸ سال برآورد گردید که بیشترین آن مربوط به شهرستان گچساران با ۷۵/۵ سال و کمترین آن مربوط به شهرستان بویراحمد با ۷۲/۹ سال بود.

نتیجه گیری: مقایسه نتایج حاصل از این مطالعه با برآوردهای قدیمی منطقه و آخرین برآورد های کشوری حاکی از افزایش امید به زندگی در استان است. کمتر بودن امید به زندگی در مناطق روستایی نسبت به مطالعات مشابه در کشور و سایر مناطق کشور در ۵ تا ۷ سال قبل، نشان از اختلاف فاحش امید به زندگی در بدو تولد مناطق روستایی استان با سایر مناطق روستایی کشور است و ضرورت توجه همه جانبه و بیشتر به مناطق روستایی استان کهگیلویه و بویراحمد را بیان می کند.

واژه های کلیدی: امید به زندگی، جدول طول عمر، کهگیلویه و بویراحمد

حمید رضا غفاریان شیرازی*
دکتر رضا چمن**
دکتر علی قربانی***
دکتر ابراهیم حاتمی پور****
قادر زاده باقری*****
عباس جبارنژاد*****

*کارشناس ارشد آمار حیاتی، مربی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، دانشکده پزشکی، گروه آمارحیاتی
**پزشک عمومی و دارای گواهی نامه عالی بهداشت، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، حوزه معاونت بهداشتی
***متخصص جراحی عمومی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، حوزه معاونت پشتیبانی
****متخصص جراحی عمومی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، گروه جراحی
*****کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، مربی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، حوزه معاونت بهداشتی
*****کارشناس ارشد ادبیات فارسی، مربی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، دانشکده پزشکی، گروه دوس عمومی

تاریخ وصول: ۱۳۸۲/۸/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۲/۱۲/۲۵

مؤلف مسئول: حمیدرضا غفاریان شیرازی

پست الکترونیکی: gshr3@yahoo.com

مقدمه

جدول طول عمر و امید به زندگی در بدو تولد از شاخص های مهم و بیانگر وضعیت فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی هر جامعه است. همچنین این شاخص می تواند در ارزشیابی خدمات انجام شده مفید واقع گردد. سازمان بهداشت جهانی از این شاخص در کنار شاخص های درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی و میزان باسوادی زنان اقدام به برآورد شاخص توسعه انسانی می نماید که از مهمترین شاخصهای ارزشیابی جوامع کنونی است. برآورد شاخص فوق در استان کهگیلویه و بویراحمد و مقایسه آن با استان های همجوار یا کشور می تواند چشم انداز کلی این استان را در مقایسه با سایر مناطق مشخص نماید و آگاهی از آن جهت ارزشیابی کارهای انجام شده و برنامه ریزی بسرای آینسده ضروری است. امید به زندگی در بدو تولد همسراه با شاخصهای درآمد سرانه و سواد از عوامل اصلی محاسبه شاخص توسعه انسانی است. بانک جهانی همه ساله شاخص توسعه انسانی را بر اساس این سه نشانگر برای همه کشورها محاسبه کرده و آنها را بر پایه این شاخص رتبه بندی می نماید.

این شاخص به شدت متأثر از مرگ در سال اول زندگی است و به همین دلیل این شاخص فراتر از شاخص مرگ کودکان زیر یک سال نمایانگر وضعیت

بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی یک جامعه است. بر اساس مطالعات انجام شده امید به زندگی در بدو تولد در کشور ما در سال ۱۳۶۵ برای مردان ۶۶ و برای زنان ۶۹ سال بوده است [۱]. در سال ۱۳۷۵ امید به زندگی برای مردان ۷۰/۷ و برای زنان ۷۳/۴ سال برآورد شده است که نسبت به سال ۱۳۶۵ حدود ۴/۵ سال افزایش یافته است [۲].

بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی در سال ۱۹۹۷ کمترین امید به زندگی در بدو تولد ۴۱ سال مربوط به کشور آفریقایی گینه بیسائو و بیشترین امید به زندگی مربوط به کشور ژاپن و برابر ۸۰ سال بوده است. در این سال کشور ما در بین ۱۹۲ کشور جهان، رتبه هشتم را در ترتیب بیشترین به کمترین داشته است [۵ - ۳]. هدف این مطالعه تهیه جداول طول عمر و برآورد امید به زندگی در بدو تولد برای مردان و زنان استان کهگیلویه و بویراحمد در سال ۱۳۸۲ است.

مواد و روش ها

این مطالعه توصیفی - تحلیلی با استفاده از اطلاعات موجود در زیج حیاتی یا وقایع نگار اطلاعات بهداشتی، درمانی و حیاتی سال ۱۳۸۲ روستاهای اصلی و قمر استان کهگیلویه و بویراحمد انجام شده است. محاسبه جدول طول عمر برای یک جامعه با اطلاع از اندازه جمعیت و تعداد مرگ در هر سن و

امید به زندگی در گروه سنی بالای ۸۵ سال از مقادیر ۱/۱ سال برای زنان و ۰/۶ برای مردان، بر اساس مطالعات مشابه برآورد و استفاده گردید [۸ و ۱،۳،۷]. جدول طول عمر بسا استفاده از برنامه نویسی در محیط نرم افزار اکسل^(۱) محاسبه گردید:

یافته ها

برآورد طول عمر و امید به زندگی در بدو تولد در سال ۱۳۸۲ برای زنان و مردان روستایی استان و شهرستان های استان کهگیلویه و بویراحمد بر اساس احتمالات مرگ در گروه های سنی مختلف و به تفکیک گروه های سنی در جدول های ۲ و ۳ ارایه شده است. بر اساس این محاسبات، امید به زندگی در بدو تولد در زنان روستایی استان ۷۳/۸ سال، مردان روستایی استان ۷۰/۸ سال و برای کل زنان و مردان روستایی استان ۷۲/۳ سال برآورد گردید. همچنین امید به زندگی در بدو تولد به ترتیب برای زنان و مردان روستایی در شهرستان گچساران ۷۵/۵ و ۶۹/۲، در شهرستان بویراحمد ۷۲/۹ و ۷۲/۴، در شهرستان دنا ۷۳/۶ و ۷۲/۴، در شهرستان کهگیلویه ۷۳/۶ و ۷۲/۴ سال برآورد گردید (جدول ۱ و ۲).

۱-Excel

بسا گروه سنی در طول یک سال امکان پذیر می باشد. متغیر های اصلی مطالعه شامل: سن، جنس و محل زندگی بوده است. جداول طول عمر مستقیماً با در دست داشتن جمعیت اول سال و برآورد احتمال مرگ در هر گروه سنی و بر اساس دستورات عمل های علمی موجود و با در نظر گرفتن شاخص های زیر محاسبه گردید است (جدول ۱) [۷-۵ و ۶،۴].

i: گروه سنی i ام

a(i): ضریب تصحیح برای محاسبه سالهای عمر در گروه سنی i ام.

p(i): جمعیت اول سال در گروه سنی i ام.

d(i): تعداد مرگ در فاصله سنی i ام.

n(i): سالهای مربوط به گروه سنی i ام.

m(i) = n(i) [d(i)/p(i)]: احتمال مرگ در فاصله

سنی مربوطه به شرط زنده بودن تا قبل از آن.

l(i): جمعیت فرضی در ابتدای فاصله گروه

سنی i ام.

D(i) = m(i) . l(i): تعداد مرگ در جمعیت فرضی

L (i) = n(i). [L(i+1) + a(i).D(i)]: سالهای عمر در

فاصله گروه سنی i ام.

T(i): سالهای تجمعی عمر، جمع ستون l(i) ها از

پایین تا سطر گروه i ام.

e(i) = T(i) / L (i): امید به زندگی برای افراد گروه

سنی i ام.

جدول ۱: محاسبه امید به زندگی بر حسب سال در گروه های سنی برای مردان روستایی شهرستان کهگیلویه در سال ۱۳۸۲

e	Ti	L(i)	D(i)	l(i)	m(i)	d(i)	p(i)	a (i)	n(i)	سن	i
۷۲/۴	۷۲۲۹۴۱۲	۹۷۱۲۹	۲۲۷۷	۱۰۰۰۰۰	۰.۲۲۷۷	۴۶	۱۲۶۲	%۱۵	۱	۰	۱
۷۳/۹	۷۱۴۲۲۸۲	۲۸۵۱۸۸	۵۵۲	۹۶۶۲۳	۰.۵۷۱	۸	۵۶۰۲	%۴۱	۴	۱-۴	۲
۷۱/۳	۶۷۵۷۰۹۵	۴۷۹۱۵۵	۴۲۸	۹۶۰۷۱	۰.۴۴۵	۸	۸۹۸۰	%۴۴	۵	۵-۹	۳
۶۵/۶	۶۲۷۷۹۳۹	۴۷۷۷۷۷	۱۹۰	۹۵۶۴۳	۰.۱۹۸	۵	۱۲۶۰۲	%۵۴	۵	۱۰-۱۴	۴
۶۰/۸	۵۸۰۰۱۶۲	۴۷۶۱۰	۵۲۵	۹۵۴۵۳	۰.۵۴۹	۱۳	۱۱۸۲۹	%۵۹	۵	۱۵-۱۹	۵
۵۶/۱	۵۳۲۳۹۷۲	۴۷۲۳۳۶	۹۴۴	۹۴۹۳۹	۰.۹۹۴	۱۹	۹۵۵۵	%۴۹	۵	۲۰-۲۴	۶
۵۱/۶	۴۸۵۱۷۳۷	۴۶۷۷۴۹	۸۸۷	۹۳۹۸۵	۰.۹۴۴	۱۳	۶۸۸۴	%۵۱	۵	۲۵-۲۹	۷
۴۷/۱	۴۳۸۳۹۸۷	۴۶۳۸۴۱	۶۸۵	۹۳۰۹۷	۰.۷۳۶	۶	۴۰۷۵	%۵۲	۵	۳۰-۳۴	۸
۴۲/۴	۳۹۲۰۱۴۶	۴۵۹۴۳۹	۱۱۱۹	۹۲۴۱۲	۰.۱۲۱۱	۶	۲۴۷۷	%۵۳	۵	۳۵-۳۹	۹
۳۷/۹	۳۴۶۰۷۱۷	۴۵۴۷۳۹	۷۵۰	۹۱۲۹۳	۰.۸۲۱	۵	۳۰۴۵	%۵۴	۵	۴۰-۴۴	۱۰
۳۳/۲	۳۰۰۵۹۷۷	۴۵۱۵۴۶	۴۹۸	۹۰۵۴۳	۰.۵۵۰	۳	۲۷۲۸	%۵۳	۵	۴۵-۴۹	۱۱
۲۸/۴	۲۵۵۴۴۳۲	۴۴۱۷۸۳	۳۵۹۳	۹۰۰۴۵	۰.۳۹۹۰	۱۳	۱۶۲۹	%۵۳	۵	۵۰-۵۴	۱۲
۲۴/۴	۲۱۱۲۶۴۹	۴۳۷۶۱۳	۱۹۳۷	۸۶۴۵۲	۰.۲۲۴۰	۵	۱۱۱۶	%۵۲	۵	۵۵-۵۹	۱۳
۱۹/۹	۱۶۸۵۰۳۶	۴۱۵۸۲۲	۲۸۱۵	۸۴۵۸۲۲	۰.۲۳۳۱	۹	۱۲۵۱	%۵۲	۵	۶۰-۶۴	۱۴
۱۵/۵	۱۲۶۹۳۱۴	۳۹۲۵۲۶	۶۳۹۱	۸۱۷۰۱	۰.۷۸۲۲	۲۶	۱۶۶۲	%۵	۵	۶۵-۶۹	۱۵
۱۱/۶	۸۷۶۶۸۷	۳۶۴۳۸۸	۴۸۶۵	۷۵۳۱۰	۰.۶۴۶	۲۰	۱۵۴۸	%۵	۵	۷۰-۷۴	۱۶
۷/۳	۵۱۲۳۰۰	۳۱۱۲۶۹	۱۶۳۸۳	۷۰۴۴۵	۰.۲۳۲۵۶	۲۸	۶۰۲	%۵	۵	۷۵-۷۹	۱۷
۳/۷	۲۰۱۰۳۱	۱۸۸۲۸۱	۳۲۸۱۲	۵۴۰۶۲	۰.۶۰۶۹۴	۲۱	۱۷۳	%۵	۵	۸۰-۸۴	۱۸
-/۶۰	۱۲۷۵۰	۱۲۷۵۰	۲۱۲۵۰	۲۱۲۵۰	۱۰۰۰۰۰۰	۳۲	۱۸۰	%۵	۵	۸۵	۱۹

جدول ۲: امید به زندگی بر حسب سال در گروه های سنی برای زنان روستایی شهرستان ها و استان کهگیلویه و بویر احمد در سال ۱۳۸۲

استان	کچساران	بویراحمد	دنا	کهگیلویه	گروه سنی	ردیف
۷۲/۸	۷۵/۵	۷۲/۹	۷۲/۲	۷۲/۶	۰	۱
۷۴/۸	۷۵/۹	۷۳/۹	۷۵/۳	۷۴/۸	۱-۴	۲
۷۱/۳	۷۲/۲	۷۰/۷	۷۱/۵	۷۱/۱	۵-۹	۳
۶۶/۴	۶۷/۲	۶۵/۷	۶۶/۸	۶۶/۳	۱۰-۱۴	۴
۶۱/۵	۶۲/۳	۶۰/۸	۶۱/۸	۶۱/۵	۱۵-۱۹	۵
۵۶/۷	۵۷/۴	۵۶/۱	۵۷/۱	۵۶/۷	۲۰-۲۴	۶
۵۲/۱	۵۲/۶	۵۱/۳	۵۲/۲	۵۲/۲	۲۵-۲۹	۷
۴۷/۴	۴۷/۷	۴۶/۶	۴۸/۱	۴۷/۳	۳۰-۳۴	۸
۴۲/۶	۴۲/۷	۴۱/۸	۴۳/۴	۴۲/۷	۳۵-۳۹	۹
۳۷/۷	۳۷/۹	۳۷/۰	۳۸/۶	۳۷/۷	۴۰-۴۴	۱۰
۳۲/۰	۳۲/۱	۳۲/۴	۳۳/۷	۳۲/۰	۴۵-۴۹	۱۱
۲۸/۳	۲۸/۸	۲۷/۷	۲۹/۱	۲۸/۲	۵۰-۵۴	۱۲
۲۴/۰	۲۴/۵	۲۳/۲	۲۴/۵	۲۴/۰	۵۵-۵۹	۱۳
۱۹/۴	۱۹/۵	۱۸/۹	۲۰/۰	۱۹/۵	۶۰-۶۴	۱۴
۱۵/۴	۱۵/۵	۱۵/۴	۱۵/۶	۱۵/۱	۶۵-۶۹	۱۵
۱۱/۵	۱۱/۲	۱۱/۱	۱۱/۶	۱۱/۸	۷۰-۷۴	۱۶
۷/۸	۷/۰	۸/۳	۷/۷	۷/۷	۷۵-۷۹	۱۷
۴/۷	۳/۶	۵/۰	۵/۳	۴/۷	۸۰-۸۴	۱۸
۱/۱	۱/۱	۱/۱	۱/۱	۱/۱	۸۵+	۱۹

جدول ۳: امید به زندگی بر حسب سال در گروه های سنی برای مردان روستایی شهرستان ها و استان کهگیلویه و بویر احمد در سال ۱۳۸۲

ردیف	گروه سنی	کهگیلویه	دنا	بویراحمد	گچساران	استان
۱	۰	۷۲/۴	۷۰/۴	۷۲/۴	۶۹/۲	۷۰/۸
۲	۱-۴	۷۳/۹	۷۱/۵	۷۲/۰	۶۹/۷	۷۱/۵
۳	۵-۹	۷۱/۲	۶۸/۲	۶۸/۲	۶۵/۹	۶۷/۹
۴	۱۰-۱۴	۶۵/۶	۶۲/۲	۶۳/۴	۶۱/۱	۶۳/۱
۵	۱۵-۱۹	۶۰/۸	۵۸/۵	۵۸/۵	۵۶/۳	۵۸/۳
۶	۲۰-۲۴	۵۶/۱	۵۳/۸	۵۳/۹	۵۱/۹	۵۳/۶
۷	۲۵-۲۹	۵۱/۶	۴۹/۱	۴۹/۳	۴۷/۲	۴۹/۱
۸	۳۰-۳۴	۴۷/۱	۴۴/۴	۴۴/۶	۴۲/۹	۴۴/۵
۹	۳۵-۳۹	۴۲/۴	۳۹/۷	۴۰/۱	۳۸/۲	۳۹/۸
۱۰	۴۰-۴۴	۳۷/۹	۳۴/۷	۳۵/۴	۳۳/۶	۳۵/۲
۱۱	۴۵-۴۹	۳۳/۲	۲۹/۷	۳۲/۲	۲۹/۰	۳۰/۷
۱۲	۵۰-۵۴	۲۸/۴	۲۵/۲	۲۶/۵	۲۴/۹	۲۶/۲
۱۳	۵۵-۵۹	۲۴/۴	۲۱/۰	۲۲/۲	۲۰/۹	۲۲/۰
۱۴	۶۰-۶۴	۱۹/۹	۱۶/۴	۱۸/۱	۱۸/۱	۱۸/۱
۱۵	۶۵-۶۹	۱۵/۵	۱۲/۷	۱۳/۹	۱۳/۹	۱۴/۰
۱۶	۷۰-۷۴	۱۱/۶	۸/۹	۱۰/۳	۱۰/۰	۱۰/۳
۱۷	۷۵-۷۹	۷/۳	۵/۸	۷/۳	۶/۸	۷/۰
۱۸	۸۰-۸۴	۳/۷	۳/۰	۳/۶	۴/۲	۳/۸
۱۹	۸۵+	۰/۶	۰/۶	۰/۶	۰/۶	۰/۶

بحث و نتیجه گیری

در این مطالعه امید به زندگی برای مردان روستایی استان ۷۰/۸ سال برآورد گردید که بیشترین آن مربوط به شهرستان بویراحمد و کهگیلویه با ۷۲/۴ سال و کمترین آن مربوط به شهرستان گچساران با ۶۹/۲ سال بود، همچنین امید به زندگی برای زنان روستایی استان ۷۳/۸ سال برآورد گردید که بیشترین آن مربوط به شهرستان گچساران با ۷۵/۵ سال و کمترین آن مربوط به شهرستان بویراحمد با ۷۲/۹ سال بود. در حالی که امید به زندگی از بدو تولد برای مردان و زنان روستایی کل کشور در سال ۱۳۷۰ برابر ۷۰/۷ و ۷۳/۴ سال به وسیله ملک افضل‌سی و

همکاران (۱۳۷۵) برآورد شده است [۱]. همچنین امید به زندگی در سال ۱۳۷۸ برای مسردان و زنان روستاهای اصلی در استان بوشهر به ترتیب برابر ۷۱/۲ و ۷۵/۲ سال برآورد گردیده است [۹]. نقوی و همکاران (۱۳۷۸) نیز امید به زندگی در بدو تولد را در سال ۱۳۷۸ برای مردان و زنان روستایی استان چهار محال بختیاری به ترتیب ۷۴/۶ و ۷۵/۱ سال برآورد نموده اند [۱۰]. سازمان بهداشت جهانی امید به زندگی در بدو تولد را برای مردان و زنان ایرانی در سال ۲۰۰۱ به ترتیب برابر ۶۶/۴ و ۷۱/۱ سال برآورد نموده است [۷].

همه این شاخصهای امید به زندگی در بدو تولد در سایر مناطق کشور، حتی پس از گذشت سالها، همنسوز از شاخصهای مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد برآورد شده در این مطالعه و نیز نتایج مربوط به این منطقه کسه بسه وسیله چمن و همکاران(۱۳۷۷)(۱۱) انجام شده بیشتر است. این حاکی از محروم بودن استان کهگیلویه و بویراحمد به خصوص مناطق روستایی آن از نقطه نظر های مختلف فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی نسبت به سایر مناطق کشور است.

هر چند در سالهای اخیر با توجه بیشتر مسئولان کشور به مناطق محروم، شاهد بهبود نسبی وضعیت زندگی در مناطق روستایی استان بوده ایم، به طوری که در مطالعه چمن و همکاران (۱۳۷۷) میزان امید به زندگی در بدو تولد را، برای مردان و زنان شهرستان کهگیلویه برابر ۷۰/۷ و ۷۳/۳ برآورد نموده است که در مقایسه با مقادیر برآورد شده در این مطالعه حاکی از افزایش امید به زندگی در سالهای اخیر در منطقه است، اگر چه این افزایش در مقایسه با سایر مناطق بسیار کم است [۱۱].

بیشترین امید به زندگی در بدو تولد در شهرستان های استان، مربوط به شهرستان های بویراحمد و کهگیلویه با ۷۲/۴ سال و کمترین آن مربوط به شهرستان گچساران با ۶۹/۲ سال بوده است. همچنین، بیشترین امید به زندگی زنان روستایی استان مربوط به شهرستان گچساران با ۷۵/۵ سال و کمترین آن مربوط به شهرستان بویر احمد با ۷۲/۹ سال بود. سازمان بهداشت جهانی میزان امید به زندگی را از بدو تولد با سلامت که عبارت است از

سالهای زندگی با سلامت (بدون مریضی) از بدو تولد، در ایران برای سال ۲۰۰۱ در مردان ۵۵/۵، برای زنان ۵۷/۹ و برای کل جمعیت مردان و زنان ۵۶/۷ سال برآورد کرده است که تا کنون این شاخص در کشور ما برآورد نشده است [۱۱ و ۱۰].

مقایسه نتایج حاصل از این مطالعه با برآوردهای گذشته منطقه و آخرین برآوردهای کشوری حاکی از افزایش امید به زندگی در استان است. کمتر بودن امید به زندگی در مناطق روستایی نسبت به مطالعات مشابه در کشور و سایر مناطق کشور در ۵ تا ۷ سال قبل، دلیل بر اختلاف فاحش امید به زندگی در بدو تولد مناطق روستایی استان با سایر مناطق کشور است و ضرورت توجه همه جانبه و بیشتر به مناطق روستایی استان کهگیلویه و بویراحمد را بیان می کند.

پیشنهاد می گردد، جهت مقایسه توسعه انسانی در استانهای مختلف، شاخص های امید به زندگی در بدو تولد و امید به زندگی سالهای سلامت [۸] به وسیله محققان و به تفکیک استان در کشور برآورد گردد.

تقدیر و تشکر

از همکاری های صمیمانه کارشناسان محترم پژوهشی معاونت پژوهشی دانشگاه، کارشنان گرامی اداره آمار، مسئولان و کارشناسان محترم معاونت بهداشتی استان و مراکز بهداشتی شهرستان های استان کهگیلویه و بویر احمد قدردانی می گردد.

Life Expectancy and Longevity in Men and Women in Rural Areas in Kohgiluyeh and BoyerAhmad Province in Year 1382

Ghaffarian Shirazi HR^{*}
Chaman R^{**}
Ghorbani A^{***}
Hatamipour E^{****}
Zadehbagheri G^{*****}
Gabar Nejad A^{*****}

^{*} MSc in Biostatistics, Yasuj University of Medical Sciences

^{**} General Practitioner, Yasuj University of Medical Sciences

^{***} General surgeon, Yasuj University of Medical Sciences

^{****} Assistant Professor of General surgery, Yasuj University of Medical Sciences

^{*****} MSc in Psychology, Yasuj University of Medical Sciences

^{*****} MA in Persian Literature, Yasuj University of Medical Sciences

KEYWORDS:

Life expectancy,
Table of long levity,
Kohgiluyeh and BoyerAhmad

Received: 11/8/1383

Accepted: 25/12/1383

Corresponding Author: Ghaffarian Shirazi HR
E-mail: :gshr3@yahoo.com

ABSTRACT:

Introduction & Objective: Life expectancy at birth and longevity are important indices and represent social, economical, cultural and hyginic status of every society. This index can be used in evaluating any planning. WHO uses this index along with indexes of annual income, per capita income and literacy rate of women to estimate human development Index wich is one of the most important indices in estimation of todays communities. Estimation of the above index in Kohgiloyeh and Boyer Ahmad province and comparing it with nearby provinces or countries could show feuture horizon of this province compared to other regions. These data are essential for evaluating the implemented programs, knowing the position of province and future planning.

Material and Methods : Having the population size and the dead number in different age groups in each year, life expectancy was estimated. Collected and registerd data with an acceptable precision for rural regions were used for estimation of life expectancy in Kohgiloyeh and Boyer Ahmad province and it's townships.

Results: Life expectancy for men in rural area of the province was 70.8 years and the highest rate belonged to Kohgiloye and Boyer Ahmad townships, with 72.4 years and the lowest rate belonged to Gachsaran with 69.2 years. Also life expectancy of women in the rural areas of the province was estimated to be 73.8 years and the highest rate belonged to Gachsaran with 75.5 years and the lowest rate belonged to BoyerAhmad township with 72.9 years.

Coclusion: Comparing the results of this study with previous estimates of the region and latest estimates of the life expantacy in the country, a slight increase in life expectancy of the province was noted. This decrease has been more in female than male. Also diference in life expectancy in urban and rural areas is about seven years which calls for immediate attention to the rural regions of the provir ce.

REFERENCES:

- [۱] ملک افضلی - ح. امید به زندگی مردان و زنان ایرانی در سال ۱۳۷۵. مجله پژوهشی حکیم ۱۳۷۷؛ سال اول شماره ۲، ۱۱۰ - ۱۰۷.
- [۲] ملک افضلی - ح. پپله رودی - س. رضایی - پ. امید به زندگی مردان و زنان روستایی ایران. دارو و درمان ۱۳۶۵؛ سال سوم شماره ۳۳: ۵۸ - ۶۲.
- [۳] شمس - ح. جدول امید به زندگی در ایران. چاپ دوم. تهران: مرکز آمار ایران ۱۳۶۲؛ ۴۴ - ۵۳.
- [۴] ملک افضلی - ح. محمودی - م. جدول عمر زنان و مردان جوامع شهری ایران، مجله محیط شناسی ۱۳۶۵، سال سیزدهم شماره ۱۴، ۷۴ - ۷۷.
- [5] Coal AJ, Demeny P. Regional life tables and stable population. USA: Princeton University Press 1966; 23 - 57.
- [۶] محمد - ک. ملک افضلی - ح. نهایتیان - و. روشهای آماری و شاخص های بهداشتی. چاپ یازدهم. تهران: انتشارات سلمان پائیز، ۱۳۸۰؛ ۱۴ - ۲۷.
- [۷] احمدوند - ع. ر. جمشیدی - ح. ر. ستوده - م. گزارش جهانی سلامت سال ۲۰۰۲ سازمان بهداشت جهانی. چاپ اول. تهران: موسسه وزارت بهداشت، درمان، آموزش پزشکی، مرکز توسعه شبکه و ارتقای سلامت معاونت سلامت، ۱۳۸۲؛ ۳۷ - ۲۵ و ۵۶ - ۴۸.
- [8] World Health Organisation. Development of indicators for Monitoring progress toward Health for All by the year 2000; 1981; 113 - 126.
- [۹] غفاریان شیرازی - ح. ر. خاکزاد - م. رایانی - م. و همکاران. برآورد جدول عمر و امید به زندگی در بدو تولد مردان و زنان استان بوشهر در سالهای ۱۳۷۵ و ۱۳۷۸. نشریه داخلی معاونت بهداشتی استان بوشهر ۱۳۷۹؛ سال دوم شماره ۵: ۱۰ - ۱۶.
- [۱۰] نقوی - م. سیمای مرگ در چهار استان کشور. چاپ اول. تهران: انتشارات دفتر نمایندگی سازمان جهانی بهداشت در جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۸؛ ۲۸ - ۳۳.
- [۱۱] چمن - ر. محمودی - م. هلاکوئی - ک. و همکاران. بررسی وضعیت مرگ و میر و تهیه جدول طول عمر در شهرستان کهگیلویه در سال ۱۳۷۷. پایان نامه MPH. تهران: دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۷۷؛ ۲۸ - ۳۵.